

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 12012/2024
06.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, против туженог „Слога“ АД за пољопривредну производњу, Каћ, чији је пуномоћник Миодраг Ракић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 161/24 од 31.01.2024. године, у седници одржаној 06.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 161/24 од 31.01.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 388/2022 од 02.10.2023. године, ставовима првим и другим изреке, усвојен је тужбени захтев и тужени је обавезан да тужиоцу на име дуга, по основу бесправног коришћења пољопривредног земљишта у државној својини за агроекономску 2019/2020 и 2020/2021 годину, исплати 522.371,89 евра у динарској противвредности обрачунатој по средњем курсу НБС на дан плаћања, са каматом која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе ЕЦБ на главне операције увећане за осам процентних поена, почев од подношења тужбе 29.07.2022. године до исплате. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове поступка од 296.100,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 161/24 од 31.01.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП (Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нема пропуста у примени одредаба ЗПП, при чему другостепена пресуда садржи оцену жалбених навода који су од одлучног значаја.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је решењем од 14.10.2022. године уписан као власник парцела уписаних у ЛН бр. 33 КО Нови Сад 3. Пресудом Врховног касационог суда Рев 2549/2019 од 02.09.2021. године, преиначена је пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2385/17 од 27.02.2019. године, тако што је потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П 146/2013 од 30.11.2015. године (тужба поднета 26.03.2009. године), у делу којим је усвојен тужбени захтев овде тужиоца и одређено брисање права коришћења уписано у ЛН бр. 33 КО Нови Сад 3 у корист овде туженог, те је утврђено право јавне својине тужиоца на парцелама (од редног броја 1 до 799) уписаним у наведени лист непокретности.

Утврђено је да је у поступку инспекцијског надзора (који је за сврху имао контролу начина коришћења земљишта у државној својини на парцелама уписаним у ЛН бр. 33 КО Нови Сад III), пољопривредна инспекција при Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, сачинила записник од 09.11.2021. године и утврдила да је у производној 2019/2020. и 2020/2021. години, тужени користио наведене парцеле тужиоца, као и да су се све парцеле користиле без потписаног уговора о закупу. Наведено министарство упутило је туженом предлог вансудског поравнања 31.03.2022. године, у којем је наведено да је према записнику о инспекцијском надзору од 09.11.2021. године тужени без правног основа обрађивао пољопривредно земљиште у државној својини у укупној површини од 224,5457 ха на парцелама уписаним у ЛН бр. 33 КО Нови Сад III, те да према закључцима Комисије за спровођење поступка давања у закуп пољопривредног земљишта у државној својини на територији Града Новог Сада, висина накнаде за предметно земљиште: за агроекономску 2019/2020. годину износи 1.032,93 евра/ха (закључак од 14.01.2021. године), а за агроекономску 2020/2021 износи 1.293,42 евра/ха (закључак од 02.12.2021. године), као и да висина накнаде за бесправно коришћење овог пољопривредног земљишта у државној својини које је предмет овог поравнања, за наведене агроекономске године износи укупно 522.371,89 евра. Тужени није потписао предлог поравнања.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом одредбе члана 94. став 1, у смислу одредби чланова 60, 61, 64а Закона о пољопривредном земљишту, применом одредбе члана 219. Закона о облигационим односима, у вези са одредбом члана 62. став 5. Закона о пољопривредном земљишту, закључили да је тужбени захтев основан.

По оцени Врховног суда одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 1. став 1. Закона о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС“, бр. 62/06... 95/18), који се у конкретном има применити (*lex specialis*), одређено је да се овим законом уређује планирање, заштита, уређење и коришћење пољопривредног земљишта, надзор над спровођењем овог закона и друга питања од значаја за заштиту, уређење и коришћење пољопривредног земљишта као добра од општег интереса. Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. истог закона дефинисан је појам пољопривредног земљишта, као земљишта које се користи за пољопривредну производњу (њиве, вртови, воћњаци, виногради, ливаде, пашњаци, рибњаци, трстици и мочваре) и земљиште које се може привести намени за пољопривредну производњу, а одредбом члана 3. прописано је да се пољопривредно земљиште које је у складу са посебним законом одређено као грађевинско земљиште, до привођења планираној намени, користи за пољопривредну производњу.

Одредбом члана 62. став 5. наведеног закона прописано је да ако правно односно физичко лице користи пољопривредно земљиште у државној својини без правног основа, односно супротно одредбама овог закона, дужно је да за коришћење тог земљишта плати троструки износ највише просечне постигнуте цене по хектару на територији округа на којој се налази пољопривредно земљиште које се користи без правног основа. Ако лице не изврши обавезу плаћања, јединица локалне самоуправе дужна је да скине усев на основу акта свог надлежног органа.

Ступањем на снагу наведеног Закона о пољопривредном земљишту (27.07.2006. године) престао је да важи Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 49/92... 101/2005) и поједине одредбе Закона о претварању друштвене својине на пољопривредном земљишту у друге облике својине, од ког момента више није било основа за коришћење пољопривредног земљишта у државној својини без плаћања накнаде. Стога је, по оцени Врховног суда, правилан закључак другостепеног суда да је тужени, с обзиром да су наведене чињенице биле јавно доступне свима, био упознат о будућем начину коришћења предметног земљишта, фактички коришћеног као пољопривредно, које је у државној својини и то искључиво кроз регулисање међусобних односа са Републиком Србијом преко надлежног министарства, а што је у конкретном случају изостало. Из образложења пресуде Врховног касационог суда Рев 2549/2019 од 02.09.2021. године којом је потврђена пресуда Вишег суда у Новом Саду П 146/2013 од 30.11.2015. године, којом је утврђено да је тужилац власник предметних парцела, произилази да тужени право коришћења није стекао, без

обзира на упис тог права који је егзистирао у евиденцији непокретности, будући да у току поступка приватизације тадашње ДП „Слога“ није могло пренети право коришћења на спорном земљишту на купца капитала, овде туженог, без сагласности овде тужиоца као титулара права својине. Стога је, по оцени Врховног суда, правилан закључак нижестепених судова да је тужени у спорном периоду 2019/2020. и 2020/2021. година без правног основа користио предметне парцеле.

Неоснован је навод ревизије да је предметно земљиште категоризовано и уписано у катастар непокретности као остало грађевинско земљиште, па не постоји правни основ за примену Закона о пољопривредном земљишту. Наиме, иако су парцеле формално одређене као грађевинско земљиште, тужени их је користио као пољопривредно земљиште, које је, имајући у виду опредељену културу пољопривредно земљиште (у смислу цитираних одредби члана 2. став 1. тачка 1. и члана 3. Закона о пољопривредном земљишту), односно до привођења намени се користило као такво.

Неосновани су наводи ревидента да је савестан држалац непокретности у државној својини, на којој је имао уписано право коришћења у периоду за који тужилац захтева исплату дуга по основу бесправног коришћења пољопривредног земљишта у државној својини. Наиме, супротно наводима ревизије да су нижестепени судови пропустили да примене одредбу члана 38. став 2. Закона о основама својинскоправних односа, нема места примени те одредбе, јер тужени није савестан држалац пољопривредног земљишта у државној својини, будући да му је то право престало на основу одредбе члана 94. Закона о пољопривредном земљишту (који је ступио на снагу 26.07.2006. године). Тужени је постао несавестан даном подношења тужбе за брисање права коришћења 26.03.2009. године (по којој тужби је донета пресуда Вишег суда у Новом Саду П 146/2013 од 30.11.2015. године), а није пружио доказе о испуњењу услова из члана 61. Закона о пољопривредном земљишту или неком другом правном основу државине. Стога су неосновани наводи ревизије да је тужени могао постати несавестан тек у моменту када му је достављена пресуда Врховног касационог суда Рев 2549/2019 од 02.09.2021. године.

Неосновани су наводи ревидента да су нижестепени судови неправилно применили одредбу члана 62. став 5. Закона о пољопривредном земљишту, јер су судови досудили износе множењем троструког износа највише постигнуте цене за хектар у референтном округу са површином коришћеног пољопривредног земљишта за 2019/2020 и 2020/2021 годину, а након ступања на снагу одредбе члана 62. став 5. Закона о пољопривредном земљишту.

Имајући у виду напред наведене разлоге, неосновани су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права. Ревизијски наводи којима се указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање нису дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом чланова 153. став 1. и 154. ЗПП.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић